

Knjiga apstrakata

Naučni skup

„Kulturni transfer Evropa-Srbija u socijalističkoj Jugoslaviji“

Book of Abstracts

Scientific Conference

“Cultural Transfer Europe-Serbia in Socialist Yugoslavia”

University of Belgrade
Faculty of Political Sciences

Science Fund
of the Republic of Serbia

The project “Cultural Transfer Europe-Serbia from the 19th till the 21st Century – CTES” has been realised through the grant No. 7747152 funded by the Science Fund of the Republic of Serbia within the programme IDEAS.

KNJIGA APSTRAKATA

—

BOOK OF ABSTRACTS

Naučni skup

**„Kulturni transfer Evropa-Srbija
u socijalističkoj Jugoslaviji”**

Scientific Conference

**“Cultural Transfer Europe-Serbia
in Socialist Yugoslavia”**

Beograd/Belgrade

2023

Izdavač / Publisher:

Institut za evropske studije, Beograd /
Institute of European Studies, Belgrade

Za izdavača / For the Publisher:

Dr Miša Đurković

Urednici / Editors:

Prof. dr Marina Simić
Dr Ivana Pantelić

Beograd, 2023.

Ivan Đorđević

Etnografski institut SANU

Od „ultrasa” do „patriota”. Transformacija navijačkih grupa u Jugoslaviji tokom osamdesetih godina 20. veka

Kao najpopularniji sport u Jugoslaviji, fudbal je okupirao pažnju velikog broja ljudi, uključujući i masovne posete stadionima. Ipak, sve do kraja sedamdesetih i početka osamdesetih godina 20. veka ne može se govoriti o fenomenu organizovanog navijanja niti o postojanju navijačkih grupa. Trend njihovog osnivanja u Jugoslaviji, najviše tokom osamdesetih, predstavljao je refleksiju sličnog procesa koji se deceniju pre odigravao prevashodno u zapadnoj Evropi. U ovom izlaganju biće analiziran proces nastanka navijačkih grupa na području Jugoslavije, sa posebnim fokusom na uticaje engleskih i italijanskih navijača u kreiranju njihovog identiteta. Ovaj kulturni transfer karakterističan za formativni period organizovanih navijačkih grupa do kraja osamdesetih godina značajno je adaptiran u skladu sa sve prisutnijim uplivom nacionalističke ideologije među navijačima. U tom smislu, u izlaganju ću nastojati da ukažem na koji način su se elementi uvezene huliganske i ultras kulture sažimali sa etničkim nacionalizmom, rezultirajući u rastu političke relevantnosti navijačkog pokreta tokom procesa raspada Jugoslavije.

Ključne reči: fudbal, navijači, kulturni transfer, nacionalizam, Jugoslavija

Ivan Đorđević

Institute of Ethnography SASA

From „Ultras” to „Patriots”: the Transformation of the Yugoslav Football Fan Groups in the 1980s

As the most popular sport in Yugoslavia, football has the power to attract a large number of people, including mass visits to stadiums. However, until the end of the 1970s and the beginning of the 1980s, organized fan groups did not exist. The trend of forming them in Yugoslavia, mostly during the 1980s, was a reflection of a similar process that had taken place a decade earlier, primarily in Western Europe. In this presentation, I will try to analyze the process of the formation of fan groups in Yugoslavia, focusing on the influence of English and Italian fan culture in the creation of their identity. This cultural transfer, characterizing the formative period of organized fan groups until the end of the 1980s, was significantly influenced by the ideology of growing nationalism among fans. I intend to show how elements of imported “hooligan” and “ultras” culture intertwined with ethnic nationalism, resulting in the rise of the fan movement’s political relevance during the process of the dissolution of Yugoslavia.

Keywords: football, fans, cultural transfer, nationalism, Yugoslavia

Priprema i štampa / Lay-out nad print:
Dosije studio, Beograd / Dosije Studio, Belgrade

ISBN 978-86-82057-93-2

Tiraž / Print run:

50

CIP – Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

316.7(497.1)(048)(0.034.2)

316.4(497.1)(048)(0.034.2)

НАУЧНИ скуп “Културни трансфер Европа-Србија у
социјалистичкој Југославији” (2023 ; Београд)

Knjiga apstrakata [Elektronski izvor] / Naučni skup
„Kulturni transfer Evropa-Srbija u socijalističkoj Jugoslaviji”,
Beograd 2023. = Book of abstracts = Scientific Conference
“Cultural Transfer Europe-Serbia in Socialist Yugoslavia”,
Belgrade 2023 ; [urednici, editors Marina Simić, Ivana Pantelić].
– Beograd : Institut za evropske studije = Belgrade : Institute of
European Studies, 2023 (Beograd : Dosije studio = Belgrade :
Dosije Studio). – 1 elektronski optički disk (CD-ROM) ; 12 cm

Sistemski zahtevi: Nisu navedeni. – Nasl. sa naslovne strane
dokumenta. – Uparedo srp. tekst i engl. prevod. – Tiraž 50

ISBN 978-86-82057-93-2

a) Култура – Европски утицаји – Југославија – Апстракти

б) Културни идентитет – Југославија – Апстракти

COBISS.SR-ID 127543049

ISBN 978-86-82057-93-2

9 788682 057932